

disse have dermed at gjøre eller hvad Garanti deri kan ligge. Heller ikke kan jeg see, hvorfor Synet navnlig ved Præstegaardene skal have en saa kirkelig Charakter, og hvorfor det ikke kan forholdes med disse som med andre offentlige Embedsboliger; der er jo dog, ingenfømhøist Forskjel mellem Præstegaardens Indretning og disses, naar maaskee undtages en Confirmandstue, med Hensyn til hvilken der dog ikke kan være nogen Vanskelighed tilstede. Hvis Kirken virkelig var en Slags Stat i Staten, hvis Kirken eiede Præstegaardene, hvis det var Kirkens Gods, saaledes som i sin Tid den catholske Geistlighed til sin egen Stade søgte at gjøre gjældende, da var det naturligt, at Kirken førte Tilsynet ved sine egne Embedsmænd; men dette vil neppe blive anerkjendt i denne Sal efter flere tidligere Afstemninger, og jeg kan derfor ikke see Andet, end at der for Præstegaardenes Vedkommende kunde være en anden Sammensætning af disse Syn. Jeg kan forstaae, at den ærede Minister har holdt paa den gamle Indretning, idet han i det Hele taget har villet holde paa et Kirkesond, og den sidste Paragraph af det oprindelige Forslag slutter saaledes: „Indtil et Kirkeraad er dannet, indtræder Rigsdagen i sammes Retligheder, ligesom Sogneforstanderskabet i Menighedsraadets i de Sogne, hvor der nu ei findes noget efter Lov indrettet Menighedsraad“; men da disse Ord nu ere gaaede ubilligeme Kirkesondet, forekommer det mig, at Consequentsen deraf maatte være, at det hele Syn fik en anden Indretning. Jeg vil indrømme, at med Hensyn til Kirken er Forholdet et andet; Kirken skal anvendes til kirkeligt Brug, og det er derfor naturligt, at der er kirkelige Embedsmænd, som have at paasee det dertil Nødvendige. Men hoormegret Hensyn man end vil tage dertil, forekommer det mig dog, at man ikke bør gaae saa vidt, at det faaer Udseende af, at Kirken eies af Geistligheden. Da der i forrige Samling var Tale om en friere Benyttelse af Kirker og Kirtegaarde, havde vi rig Anledning til at erfare, hvilke Misligheder der vilde opstaae, naar man be- tragtede Kirkebygningen som ikke tilhørende Staten eller Sognet. Dette hænger igjen

sammen med en heel Deel Bestemmelser, der ere optagne i Lovbdfastet, og som for mig have havt noget Stødende ved sig. Der findes der Bestemmelser om, hvorledes Altarklædet og Alterbugen skulle være; om der paa hiint skal være et Kors af ægte Sølv- eller Guldbrocade, og om denne skal være kantet med Knipslinger eller ikke o. s. v. — Der findes, som sagt, en heel Række af lignende Bestemmelser, som imidlertid forekomme mig at være af den Slags Ting, der ikke bør foreskrives som Dvangsbestemmelser, men, hvor Sognebeboerne eie Kirken, være en frivillig Sag.

Naar vi i det Hele taget komme ind paa saadanne Bestemmelser, komme vi bort fra den Aand, som skulle gaae gjennem den evangelisk-lutheriske Kirke, og over paa det catholske Gebet, hvor det Udvortes har saa stor Betydning. Det er ganske vist Tilfældet, at man i den evangelisk-lutheriske Kirke mærker en saadan catholsk Lustning, som blandt Andet giver sig tilkjende ved stor Vær for alt det Udvortes ved Gudstjenesten, for Kirkeforfatning og meget andet Saadant; men den Ve, man i den evangelisk-lutheriske Kirke skal gaae for at faae Kirken smykket saaledes, at den værdig kan anvendes til sin Bestemmelse, bør ikke være den, at man udsteder Dvangsbud, men at man søger at indvirke paa Menigheden (Tscherning: Det er ikke Menigheden!). Jo, den frivillige Udsmykning bør være Menighedens og ikke Sognets Sag — man bør som sagt virke paa Menigheden, saa at man i den vækker et saadant christeligt Liv, at den selv frivillig udsmykker sin Kirke. Jeg kan godt forstaae, at det har noget Tiltalende for den ærede Minister og i det Hele taget for den kirkelige Dvrigghed, at de Bygninger, hvori Gudstjenesten skal foregaae, have et smukt Ydre; men det er dog langtfra Hovedsagen. Hovedsagen er, at Livet ubensfor er christeligt, varmt og kraftigt, og det er ved at vække det indre Liv, at man maa komme til det Udvortes; thi ad den ombendte Ve kommer man let til at faae udvortes smukke Bygninger, hvori der hersker et daarligt christeligt Liv, eller hvad man med et andet Ord kunde kalde: falkede Grave.